

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectele Hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRCETI privind aprobarea modificărilor și completărilor Condițiilor de licență pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio și pentru furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare de generația a treia (3G) și a Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din subbenzile de frecvențe radio 1964,9–1979,7 MHz/2154,9–2169,7 MHz; 1909,9–1914,9 MHz și 2010-2025 MHz

Actualmente, sunt în vigoare 2 documente care includ condițiile de utilizare a frecvențelor din banda de frecvențe 1900-1980/2110-2170 MHz și 2010-2025 MHz:

1. Condițiile de licență pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio și pentru furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare de generația a treia (3G) aprobate prin Hotărârea Comisiei de eliberare a licențelor a ANRCETI la data de 30 iulie 2008 (procesul verbal al Comisiei cu nr. 20), în continuare denumite *condiții de licență 3G*, și

2. Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe de 1900-1980/2110-2170 MHz, 1900-1920 MHz și 2010-2025 MHz, în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare de generația a treia (3G) aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației nr. 51 din 12 septembrie 2013, în continuare denumite *condiții speciale tip de licență 3G*.

A. Cu referință la Condițiile de licență 3G:

Condițiile de licențe 3G, menționate la pct. 1, au fost aprobate la data de 30 iulie 2008. Licențele 3G, inclusiv și condițiile de licențe 3G au fost eliberate furnizorilor de comunicații electronice mobile ("Orange Moldova" S.A. la data de 08 august 2008 și "Moldcell" S.A. la 15 august 2015 și "Moldtelecom" S.A.- la 09 decembrie 2008).

Aceste condiții prevăd expres dreptul titularului de a furniza doar rețele și servicii de comunicații mobile de generația a treia (3G).

Prin proiectul de Hotărâre se propune operarea modificărilor și completarea condițiilor de licențe 3G în vederea oferirii dreptului titularului licenței să furnizeze o rețea publică de acces radio mobil bazate și pe standardele tehnologiei de acces radio terestru IMT, inclusiv IMT-2000 și IMT – Advanced cu interfața radio în conformitate cu prevederile standardului ETSI EN 301 908 precum și a tehnologiilor îmbunătățite bazate pe familia standardelor IMT, sau alte tehnologii dacă această utilizare nu contravine obligațiilor privind respectarea unor condiții tehnice și operaționale prevăzute de prezentele condiții speciale tip de licență și de Tabelul Național de Atribuire a Benzilor de Frecvențe. Ca rezultat, furnizorii vor avea posibilitatea de a dezvolta rețele și servicii de comunicații de ultima generație cu utilizarea rețelelor și sistemelor deja instalate în condiții legale.

Totodată, prin operarea modificărilor și completărilor respective se va asigura implementarea neutralității tehnologice pentru banda de frecvențe de 2100 MHz, obiectiv și acțiune prevăzută de Programul de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 116 din 11 februarie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 31-35, art.161) cu modificările și completările ulterioare precum și se va asigura armonizarea la cadrul european, acțiune prevăzută de planul de acțiuni UE-RM și de OMC.

Potrivit art. 8 alin. (5) lit. b) din Legea nr.241/2007, ANRCETI contribuie la dezvoltarea pieței interne a comunicațiilor electronice, în special prin: respectarea principiului nediscriminării în tratarea furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. Astfel, în sensul acestei prevederi și cu referință la subiectul abordat în prezenta notă, ANRCETI urmează să stabilească condiții identice de licență de utilizare a frecvențelor radio pentru toate subbenzile de frecvențe din banda de frecvențe [2100MHz], avînd în vedere că proiectul de modificare și expunere în redacție nouă a condițiile speciale de licență 3G, de asemenea, include dreptul de aplicare a principiului neutralității tehnologice.

Condițiile de licențe 3G includ și subbenzile de frecvențe radio 1909,9 – 1914,9 MHz (5 MHz, regim TDD - time-division duplexing) și 1964,9 – 1979,7 MHz /2154,9 – 2169,7 MHz (2x14,8 MHz, regim FDD– frequency-division duplex – duplex cu diviziune în frecvență), care de fapt nu a fost solicitată în baza Hotărîrii Guvernului cu privire la implementarea serviciilor de comunicații mobile celulare de generația a treia (3G) nr. 660 din 02.06.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.102, art.660). Astfel aceste frecvențe urmează a fi expuse la concurs conform Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 116 din 11 februarie 2013. În acest sens prin proiectul de modificare se propune excluderea acestor subbenzi de frecvențe radio din Condițiile de licențe 3G deținute de furnizorii Orange Moldova” S.A., ”Moldcell” S.A. și ”Moldtelecom” S.A.

B. Cu referință la Condițiile speciale de licența 3G:

Condițiile speciale de licență 3G au fost aprobate la data de 12 septembrie 2013, avînd în vedere necesitatea expunerii la concurs a subbenziilor de frecvențe radio 1900-1920 MHz, 1920-1980/2110-2170 MHz, și 2010-2025 MHz, conform Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 116 din 11 februarie 2013 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 31-35, art.161*).

Condițiile speciale de licență 3G includ, în principal, cerințe ce se referă la utilizarea frecvențelor/canalelor radio din subbenzile de frecvențe radio 1909,9 – 1914,9 MHz și 1964,9 – 1979,7 MHz/2154,9 – 2169,7 MHz sau 2010-2025 MHz, stabilite conform prevederilor legislației în vigoare menționate mai sus. De asemenea, Condițiile speciale de licență 3G includ și condițiile tehnice de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din subbenzile de frecvențe radio 1909,9 – 1914,9 MHz și 1964,9 – 1979,7 MHz/2154,9 – 2169,7 MHz sau 2010-2025 MHz care prevăd respectarea deciziilor, recomandărilor și rapoartelor UIT/CEPT/ECC care sunt aplicabile pentru utilizarea benzilor de frecvențe de 1900-1920 MHz, 1920-1980 MHz /2110-2170 MHz și 2010-2025MHz vizînd utilizarea armonizată a acestor benzi de frecvențe radio.

Condițiile speciale de licență 3G se referă doar la subbenzile libere/neatribuite și nu și la cele deținute de către furnizorii ”Orange Moldova” S.A., ”Moldcell” S.A. și ”Moldtelecom” S.A.

Modificarea condițiilor speciale de licență 3G este condiționată de necesitatea realizării obiectivului prevăzut la pct.12 și a pct. 14 al Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.116 din 11.02.2013, vizînd aplicarea principiului neutralității tehnologice a benzilor de frecvențe radio de 1900 MHz și 2100 MHz.

De asemenea, modificarea condițiilor speciale de licență 3G se bazează și pe Legea nr. 40 din 27.03.2014 (Monitorul Oficial nr.99-102/243 din 25.04.2014) prin care s-au operat modificări și completări la Legea nr. 241/2007, în vederea declarării nevalabilității licenței în cazul în care titularul licenței nu a utilizat, într-o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni, niciunul/niciuna dintre canalele/frecvențele radio alocate prin licență și pe Legea nr. 87 din 29.05.2014 (Monitorul Oficial nr.160-166/353 din 20.06.2014) prin care s-au operat modificări la Legea nr. 241/2007 și la Codul

contravențional al Republicii Moldova Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008 în vederea importului, plasării pe piață și utilizării echipamentului de comunicații electronice conform cu cerințele esențiale.

Reieșind din cele menționate, se propune modificarea condițiilor speciale de licență 3G, prin expunerea în redacție nouă, pentru o mai bună înțelegere, avînd în vedere că aceste modificări sunt de un volum mare.

Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din subbenzile de frecvențe radio 1909,9 – 1914,9 MHz și 1964,9 – 1979,7 MHz/2154,9 – 2169,7 MHz sau 2010-2025 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre (în redacție nouă), în continuare denumite condițiile speciale tip de licență [2100 MHz], includ, în principal, cerințe care urmează a fi respectate obligatoriu de către titularul licenței [2100 MHz] ce se referă la condițiile tehnice și economice de utilizare a frecvențelor radio; condițiile de furnizare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice; de acoperire cu semnal radio; vizînd asigurarea calității serviciilor de comunicații electronice MHz; asigurarea portabilității numerelor etc.

Totodată, prin condițiile speciale tip de licență [2100 MHz], se declară neutralitatea tehnologică pentru banda de frecvențe [2100 MHz]. Astfel, titularul licenței [2100 MHz] are dreptul să utilizeze frecvențele care fac obiectul licenței pentru: furnizarea (instalarea, operarea, gestionarea și punerea la dispoziția unui terț) a unei rețele publice de radioacces mobil bazată pe standardele tehnologiei de acces radio terestru IMT, inclusiv IMT–2000 și IMT –Advanced) cu interfața radio în conformitate cu prevederile standardului ETSI EN 301 908 precum și a tehnologiilor îmbunătățite bazate pe familia standardelor IMT, dacă această utilizare nu contravine obligațiilor privind respectarea unor condiții tehnice și operaționale prevăzute de condițiile speciale tip de licență și de Tabelul Național de Atribuire a Benzilor de Frecvențe.

De asemenea, condițiile speciale tip de licență [2100 MHz] includ și prevederi vizînd importul și plasarea pe piață a echipamentelor de comunicații electronice, prevedere stabilite în anul 2014 în Legea comunicațiilor electronice. Pentru asigurarea nediscriminării, condițiile speciale tip de licență [2100 MHz] conțin cerințe identice stabilite deja în alte condiții speciale tip pentru benzi specifice de frecvențe, ex. pentru 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz etc.

Șef Direcție Dezvoltare Reglementări

Ala BAIDAUZ